WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII DLA KLASY 8

Sformułowane w oparciu o podstawę programową i program nauczania

I. Ogólne kryteria oceniania z geografii (Klasa 8)

Podczas oceny osiągnięć ucznia z geografii w klasie 8 ocenie podlega wiedza geograficzna oraz umiejętności praktyczne ze szczególnym uwzględnieniem:

- **Ocenianie prac pisemnych i odpowiedź ustna:** Prace pisemne (sprawdziany po dziale zapowiadane z wyprzedzeniem) obejmują zweryfikowanie wiedzy i umiejętności. Nauczyciel podaje zakres materiału, a wyniki sprawdzianu ogłasza w terminie do 14 dni. Niezapowiadane kartkówki lub odpowiedzi ustne obejmują materiał z najwyżej 3 ostatnich lekcji.
- **Praca na lekcji i sprzęt:** Oceniana jest aktywność indywidualna oraz praca w grupie. Uczeń ma prawo zgłosić brak przygotowania lub sprzętu ustaloną liczbę razy w semestrze (kolejny raz oznacza cząstkową ocenę niedostateczną).
- **Tryb ubiegania się o wyższą ocenę:** Uczeń niezgadzający się z przewidywaną oceną roczną ma prawo złożyć wniosek o podwyższenie oceny i przystąpić do pisemnego testu wiadomości z całego roku.
- **Analiza geograficzna i praca z mapą:** Umiejętność interpretacji map tematycznych i ogólnogeograficznych świata, odczytywanie i wyznaczanie współrzędnych geograficznych, obliczanie rozciągłości południkowej/równoleżnikowej oraz analiza danych statycznych i klimatogramów.
- **Rozumienie procesów przyrodniczych i społeczno-gospodarczych:** Wyjaśnianie zależności między środowiskiem naturalnym a działalnością człowieka w Azji, obu Amerykach, Australii, Oceanii i obszarach polarnych.
- **Zrozumienie globalnych wyzwań współczesnego świata:** Umiejętność diagnozowania zagrożeń środowiskowych, procesów urbanizacyjnych, zmian demograficznych i dążenia do zrównoważonego rozwoju Ziemi.

II. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Moduł I: Azja – środowisko przyrodnicze, ludność i gospodarka

Ocena	Wymagania edukacyjne (osiągnięcia ucznia)
Dopuszczający (2)	Wskazuje na mapie Azję i jej granice; wymienia główne krainy geograficzne (np. Himalaje, Wyżyna Tybetańska, Półwysep Indyjski) oraz państwa (Chiny, Indie, Japonia) z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Opisuje cechy środowiska przyrodniczego Azji (układ rzeźby, klimaty monsunowe, trzęsienia ziemi, wulkany); charakteryzuje rozmieszczenie ludności i największe metropolie Azji.
Dobra (4)	Wyjaśnia mechanizm powstawania cyrkulacji monsunowej i jej wpływ na rolnictwo w Azji Południowo-Wschodniej; omawia czynniki sukcesu gospodarczego Japonii oraz kontrasty społeczne w Indiach i Chinach.
Bardzo dobra (5)	Analizuje wpływ zagrożeń naturalnych (tsunami, trzęsienia ziemi, tory cyklonów) na życie i gospodarkę mieszkańców Azji; porównuje modele rozwoju gospodarczego Chin, Japonii i Indii.

Celująca (6)	Wykazuje współzależności między zróżnicowaniem środowiska przyrodniczego, kulturowego i demograficznego Azji; prognozuje konsekwencje przemian gospodarczych Chin i Indii dla świata.

Moduł II: Ameryka Północna i Południowa – środowisko, ludność i gospodarka

Ocena	Wymagania edukacyjne (osiągnięcia ucznia)
Dopuszczający (2)	Wskazuje Amerykę Północną i Południową oraz graniczący Kanał Panamski; wymienia największe państwa (USA, Kanada, Brazylia) i formy rzeźby (Amazonka, Kordyliery, Andy) z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Opisuje strefowość klimatyczną i ukształtowanie powierzchni obu Ameryk; rozpoznaje formy rzeźby i strefy roślinne (Amazonia, prerie, tajga); wymienia przyczyny migracji i urbanizacji w Ameryce.
Dobra (4)	Wyjaśnia powstawanie tornad i cyklonów trofalnych w Ameryce Północnej oraz wulkanizmu w pasie Kordylierów i Andów; charakteryzuje megapolis i wskaźnik urbanizacji; opisuje rolę rolnictwa i przemysłu USA.
Bardzo dobra (5)	Analizuje przyczynowo-skutkowo problem wylewów Amazonki i skutki wycinki lasów równikowych; ocenia pozycję gospodarczą USA i Kanady w gospodarce światowej.
Celująca (6)	Wyjaśnia zróżnicowanie etniczne i kulturowe ludności obu Ameryk; ocenia skutki antropopressji w lasach równikowych Amazonii oraz proponuje działania na rzecz ochrony bioróżnorodności.

Moduł III: Australia, Oceania i obszary okołobiegunowe (Arktyka i Antarktyda)

Ocena	Wymagania edukacyjne (osiągnięcia ucznia)
Dopuszczający (2)	Wskazuje na mapie Australię, Oceanię, Arktykę i Antarktydę; wymienia charakterystyczne zwierzęta Australii (kangur, koala); rozpoznaje pustynie Australii i pokrywę lodową z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Opisuje położenie i cechy środowiska przyrodniczego Australii (klimat zwrotnikowy suchy, Wielka Rafa Koralowa); wymienia gatunki endemiczne; wskazuje obszary badań polarnych.
Dobra (4)	Charakteryzuje rozmieszczenie ludności i gospodarkę Australii; omawia warunki środowiskowe Arktyki i Antarktydy; wyjaśnia najważniejsze postanowienia Układu Antarktycznego.
Bardzo dobra (5)	Analizuje zjawisko pustynnienia i niedoboru wody w Australii (zastosowanie wód artezyjskich); porównuje warunki przyrodnicze i status prawno-międzynarodowy Arktyki i Antarktydy.
Celująca (6)	Ocenia wpływ zmian klimatycznych na topnienie lądolodów i pokrywy lodowej w strefach polarnych; omawia wkład polskich badaczy w poznanie i

eksplorację obszarów polarnych.

Moduł IV: Środowisko geograficzne Ziemi i globalne problemy współczesnego świata

Ocena	Wymagania edukacyjne (osiągnięcia ucznia)
Dopuszczający (2)	Wymienia podstawowe sfery Ziemi (litosfera, atmosfera, hydrosfera, biosfera); wskazuje przykłady globalnych problemów (zanieczyszczenie środowiska, głód, zmiany klimatu) z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Opisuje wzajemne powiązania i zależności między sferami Ziemi; wymienia przyczyny i skutki globalnego ocieplenia, nierówności społeczno-gospodarczych oraz kryzysów wodnych.
Dobra (4)	Wyjaśnia procesy zachodzące na styku sfer Ziemi; omawia przyczyny głodu i niedożywienia w wybranych regionach świata oraz możliwości ich ograniczenia.
Bardzo dobra (5)	Analizuje wpływ działalności człowieka na równowagę ekologiczną Ziemi; ocenia skuteczność międzynarodowych porozumień na rzecz ochrony środowiska i klimatu.
Celująca (6)	Proponuje rozwiązania lokalne i globalne wspierające zrównoważony rozwój; syntetyzuje wiedzę geograficzną i wyciąga wnioski dotyczące przyszłości planety.